

ქვეყნის გზები

საქართველოს
მხარეთმცოდნეობის
ინსტიტუტის
გაზეთი
№7 (303)

1 ნოემბერი -
1 დეკემბერი 2023

ფასი 150 ლარი

გაეროს
თავიერთობა

გაქცევა ნოვალა

რევაზ მიშველაძე

მის აღნაგობას ყველაზე ზუსტად მიესადაგება მშვენიერი ქართული სიტყვა „ზორბა“.

გურამი ზორბა კაცია.

ლამაზ თავს ხშირი, თეთრი, კისერში ჩასული თმა კიდევ უფრო ამრგვალებს.

გაბუმტული ცხვირის ზემოთ განზე გაქცეული ჭროლა თვალები აქვს და დაბერილი ქუთუთოები.

თვალეებს ხშირად მი და მო ატრიალებს, თითქოს ეშინია, ვინმე არ მოეპაროს.

ლაპარაკობს ჩახრინული ხმით. გეგონებათ, ამ კაცს სახმო სიმები ყელში კი არა, უფრო ქვემოთ, გულში აქვს და გულიდან ლაპარაკობს.

სიბერემ ხორცი შემოაძარცვა და სიმსუქნეში შეკერილი პიჯაკი ნანათხოვარით აზის ტანზე.

- მე კატეგორიულად წინააღმდეგი ვიყავი ბუნკერში ჩასვლის. რა გვინდა ბუნკერში-მეთქი, მაშინვე ვუთხარი ზვიადს. შენ რომ ბუნკერში ხარ და მტერი გარეთ არის, იქ გათავებულია-მეთქი საქმე.

არ დამიჯერა.

ნახავ, რა მოხდებაო. ხალხი რომ არჩეულ პრეზიდენტს ბუნკერში

დაიგულებს, მოაწყდება აქაურობას და ამ ნაძირლების ხუნტას კუდიტ ქვას ასროლინებსო.

ალარ შევეკამათე, ზვიადი რომ რამეს გადაწყვეტდა, ველარ გადაათქმევინებდი.

არა და, მე ხომ ვიცოდი თბილისის ამბავი.

ხუთი-ექვსი კაცის გარდა არავინ შეინუხა თავი.

ქალაქი თავისი ცხოვრებით ცხოვრობდა.

თითქოსდა ეროვნული ხელისუფლება არც არსებობდა.

ჩვენი ბედი აღარავის ანალვლებდა.

ნავახშმევს (რა ვახშამი ჩვენ გვექონდა, პალტომოხურულნი ვიჯექით და ვიცოცქენოდით ცოტას) ზვიადი მეუბნება, ამაღამ გავდივართო.

სად გავდივართ, როგორ გავდივართ-მეთქი, გავიკვირვე.

წუხელის სიგუა მელაპარაკა, დერეფანს გვაძლევენ, ჯერ სომხეთში გადავალთ და მერე ვნახოთო.

კი მარა, მაგნებს ენდობი, დარწმუნებული ხარ, რომ არ დაგვაპატიმრებენ-მეთქი?

კაცური სიტყვა მომცაო. ესეც არ იყოს, ჩვენი ციხეში ყოფნა მაგათ ხელს არ აძლევს, საერთაშორისო რეზონანსის ეშინიათო.

განთიადი ჯერ შორს იყო, რიბირაბოზე, ხუთს აღარაფერი აკლდა, ავტობუსებში ჩავსხედით.

სამი ავტობუსით გავდივართ. ავტობუსები მაგათი იყო.

ზვიადმა მძღოლები დაითხოვა და ჩვენი მძღოლები დასვა საჭესთან. თანაც მძღოლებს ბოდიში მოუხადა, არ გენყინოთ, ბიჭებო, განა არ გენდობით, მაგრამ, ხომ იცით, ეშმაკს არ სძინავსო.

თბილისიდან არ ვიყავით გასულები, ლილოს ასახვევთან სროლა აგვიტეხეს.

გავწექით იატაკზე.

ატყდა წივილ-კივილი.

ზოგი ავტობუსის ფანჯრიდან თეთრ კაშნეს აფრიალებდა.

არც ისინი დაინდეს.

სამივე ავტობუსში ჩვიდმეტი კაცი მოგვიკლეს და ცხრა - დაჭრეს.

მე სამი ტყვია მომხვდა; ორი მკლავში და ერთი მენჯის სიახლოვეს.

მერე რაც მოხდა, იცი შენ კარგად.

სომხეთმა რუსის შიშით თავი შეირცხვინა და თავშესაფარზე უარი გვითხრა.

იძულებული გავხდით, ჩერნეთში გავფრენილიყავით.

ჩერნეთის პრეზიდენტი ჯოხარ დუდაევი ზვიადის მეგობარი იყო და კარგად მიგვიღო.

აქეთ თურმე გამარჯვებას ზეიმობდნენ; დიქტატორი მოვაშორეთ ქვეყანასო.

ამ გათახსირებულებმა სახელმწიფო ხაზინა გაძარცვეს, რაც ოქრო და ვალუტა იყო, გაიტაცესო.

მეტი ხეირი არ შესულიყოს მის ოჯახში, ვინც ეს თქვა.

ოქრო და ვალუტა კი არა, უკაპეიკოდ ჩავედით ჩერნეთში. ჯიბის ფული რომ ჯიბის ფულია, ისიც არ გვიჭყაოდა ჯიბეში არცერთს.

ერთხელ ზვიადმა სერიოზულად გვითხრა: ნუ გეშინიათ, სოსო სიგუა მამაჩემის ოცტომეულს ბეჭდავს, იმედია სწრაფად გაიყიდება და სოსო ფულს გამოგვიგზავნისო.

მერე იყო და შეაცდინეს ზვიადი: მთელი საქართველო შენ გელოდება. სიტუაცია რევოლუციურია, ჩამოფრინდი ზუგდიდში. ცოტა ხანს დასავლეთი საქართველო იქნება შენს განკარგულებაში, ერთ თვეში, ასე თვენახევარში ამბოხებული ხალხი შევარდნაძეს დაამხობს და შენ დაგაბრუნებს პრეზიდენტადო.

არ დაიჯერო ეგ ამბავი, ზვიად. შევარდნაძეს რომ უკან რუსი მოჰყვება, შენზე უკეთესად ვინ იცის-მეთქი.

ახლაო, მიპასუხა, რუსს თვითონ აქვს თონეში თავი ჩაყოფილი და საქართველოსთვის არ სცალიაო.

ე, თუ არ მოიცალა.

განამაწინაში ვიყავით, არძინბას დელეგაცია რომ გამოგვეცხადა ზუგდიდში.

ზვიადს შესთავაზეს, აღიარე აფხაზეთის დამოუკიდებლობა და რუსეთთან ჩვენ მოგიგვარებთ საქმეს, ერთ კვირაში თბილისში შენს კაბინეტში დაბრუნდებიო.

ზვიადს ეს მელური წინადადება სასაცილოდ არ ეყო.

რად მინდა, თქვე ბრიყვებო, უაფხაზეთო საქართველო მეო.

დელეგაცია განბილებული წავიდა.

ბალტინის ტანკები რომ გამოჩნდნენ, ავიკარით გუდა-ნაბადი და სამეგრელოს ტყეებს შევეფართეთ.

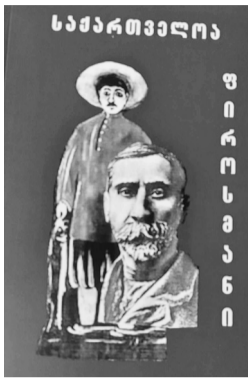
დავდივართ უგზოდ, უკომპასოდ, ტყიდან ტყეში, სოფლიდან სოფელში. ხან მწყემსების კარავში ვათევთ ლამეს და ხან ე. წ. „მონადირის სახლში“. ძალიან რომ აცივდა, ჩამოვჯიხაშკარდით.

მართლა ყველაფერს ფარავს, საფლავებსაც კი და ოდესმე ინებებ თუნდაც საფლავზე მოსვლას, (ღანჯზე ცრემლი მძიმედ მოგორავს) არ მომიტანო ყვავილები არავის უნდა!.. იქ სხვა - მე აქ ვარ, მე პატარა, მარად გოგო ვარ!

პირველი პრემია - გიორგი ხარაიშვილი ჩემი სიჩუმე დამტკვერილი ნატურმორტია.

ამ უდაბნოსგან შენ თუ შექმნი ბაღნარს, ისიდაც... ამ მწუხარებას, შენ თუ დაძლეე, თუ მიიზიდაც... მკვდარი პეპლების ოაზისად ქცეულ ცხოვრებას. რაც საამოა ზოგჯერ ისიც გამახსოვრდება, რადგან ტკივილებს იმახსოვრებს გული ისედაც... ჭვარტლი მოცურავს, არა ნისლი, არა ისხარი, არა ქარბუქი... მხოლოდ ჭვარტლი თვლემს საზიზღარს... შენ კი ილიმი მოელვარე ბროლის კბილებით, თითქოს არ გქონდეს გულში სევდა ერთი მისხალი... ვერ გავერიდე ამ უდაბნოს. ამ ქარტახილებს, რადგან სწორედ აქ, ამ წვეარამში მსურდა მხილე... ჟონავს გულიდან დროის ჟანგი სისხლის მაგიერ, აწვიმს ცრემლები ნილოსის პირს დახრილ ხეხილებს... ვერ განვაბიე ეს სხეული კიდით კიდემდის, რომ მოგეძებნა ჩემი სულის საყდრის კედლები... ახლა აქა ვარ. გელოდები და გვედრები: მოდი დაფშენილი მარტოობის ლაბირინთებით. (კარგა ხანია ჩემი ძალა აღმართს ვერა ხნავს)... ოლონდ მოდი და ეს უდაბნოც აბიბინდება, და დაინცებენ ეს პეპლები ფარფაცს ხელახლა... მოდი, ჩემს თვალებს შეახსენე ძველი ალერსი, მოდი, სანამ დღე ამ ამღვრეულ ფიქრს შემარჩენდეს... სანამ ეს ღამე გამოიხსვამს ყელში ალესილ - მთვარის მაჩეტეს... ვზივარ. ამ სასმის გამონურულ თმენით ავივსებ თვალებს დაკანრავს კოიოტი - ჩამავალი მზე... და ცის მელანი სამელნეში როცა გაშრება, გადავიქცევი შორი სიზმრის პეიზაჟებად... ბნელს შეერევა ჩემი ნატვრა - ტბების კამეა, სადაც გზები... მტკნარი წყლების სიკამკამეა. გადაეკრება მრუმე ლიბრი ღრუბლის ზეფირებს... გაფრმკრთალდება. შეერევა ლანდებს ისიდა... რაც ტკბილი იყო, ზოგჯერ მასაც დავიზიპირებ, რადგან ტკივილებს იმახსოვრებს გული ისედაც...

ივანე ბენის კოსმოსური საგალობელი

ორი უდიდესი საუნჯეა ხელოვნებისა - მწერლობა და მხატვრობა. მწერლისიტიყვის საშუალებით მხატვრული აზროვნების მწვერვალებს

იპყრობს ცხოვრების მრავალხმიანობის გამოსავლენად. მხატვარი კი ფუნჯით, ფერით მეტყველებს უფლის და სამყაროს სადიდებლად. ხელოვნების ეს ორი უძველესი იპოსტასი იშვიათად შერწყმულია ერთ პიროვნებაში, ერთ შემოქმედში.

ბატონ რევაზ ადამია - მხატვარი, მწერალი - იშვიათი გამონაკლისია. ის მრავალხმიან საგას, ქართულ კოსმოსურ საგალობელს სიტყვაზე და ფერზე, ზეციურ სიმფონიას დედამინაზე, ადამიანზე, უფალზე...

ბატონი რევაზი მრავალი გამოფენა ჰქონდა საქართველოში, მისი რომანები, ესეებები, ჩანახატები, მისი ტილოები მონონებულია საფრანგეთსა და გერმანიაში, მეგობრობა ჩვენი ცივილიზაციის უდიდეს შემოქმედებთან ამის დასტურია.

ამ თემის დასტურია მისი პატარა, მაგრამ ძალზედ ტევადი ნიგნი - „საქართველოა - ფიროსმანი“.

135 გვერდიანი ნიგნის რეცენზენტები: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი როინ მეტრეველი; პროფესორი ვალერიან ასათიანი.

ნიგნი შესულია მრავალი ნამუშევრის ილუსტრაციები, ლექსები, შენფასებები... რეცენზენტები იხსენებენ რევაზ ადამიას პოეტური შთაგონებით აღვსილ ნიგნებს: „შედეგები და მარადიულობა“, „კონსტანტინე“, „გალაკტიონი და კოსმოსი“... ახლებურად და საინტერესოდ გადმოგვცემს ბატონი რევაზ ადამია საკუთარ განცდებს ნიკო ფიროსმანის შემოქმედების შესახებ. მისი სიტყვებით, „მზე, ვარსკვლავებით და მთვარით ნასაზრდოებია, ვაზის მნიფე მტევანია, ფიროსმანი სრულიად საქართველოს მაცოცხლებელი საამო უკვდავების ბადაგი ჟონავს. ყოვლად დიდი სიმართლე თამამად უნდა ითქვას, სამყაროს, მზის, მთვარის, ვარსკვლავების, დედამიწის, ქართული მისტიკისმიერი სიკეთისა და მშვენიერების შემოქმედებითი უბადლო ნაყოფია ნიკო ფიროსმანაშვილი...“

„საქართველოა - ფიროსმანი“ შეიცავს სულ 136 გვერდს, ფიროსმანის სურათების ილუსტრაციებით

და ბატონი რევაზის ნამუშევრების ასლებით, რომლებიც მიეძღვნა დიდ ქართველ მხატვარს, მსოფლიოს მხატვრების, მწერლების შეფასებით: როენ როლანი, პიკასო, გუდიაშვილი, ზდანევიჩი... რ. ადამიას აღთქმით, ფიროსმანის უნიკალური ფენომენის მეხობებები არიან.

ბატონი რევაზ ადამია არ ისახავს მხოლოდ ბიოგრაფიის შტრიხების გადმოცემას, ნიკალას ტრაგიკული ბედის ასახვას, შედეგების შინაარსის და კონკრეტული გამრების ცხოვრების აღწერას თბილისური დუქნების კოლორიტის ფონზე. მისი ნიგნი არის მრავალხატოვანი, მრავლის ამსახველი პანორამა მსოფლიო ხელოვნებისა უძველესი უდაბნოს სახარის გამოქვაბულების პირველყოფადი ადამიანების მხატვრულ აზროვნებაზე, ეგვიპტური პირამიდების, ვარძიის, რუსთაველის, ევროპული რენესანსის, ფრანგული იმპრესიონიზმის, მოდელიანი, პიკასოს და მრავალი სხვა გენიოსის გამგრძელებელზე საუბრობს.

„ნიკო ფიროსმანაშვილი უდიდესი ეროვნული სულიერ-განძეული, სიმდიდრეა, ხალხთა მარადიული სულის მკურნალია, იშვიათი ფერწერული სამკაულია, რომელიც კოსმოს-ღვთისაგან გვებოძა“ - ამტკიცებს მხატვარ-მწერალი.

ბატონი რევაზი მსჯელობს, „სევდის მომგვრელია, რომ უკვდავებას მუდმივად ებრძვის სამყარო“, რატომ შეუნარჩუნა ხელოვნებამ იდუმალი სული, მარადიული არსი შედეგით სხეულ-ორგანიზმში არის, ხელოვანთა მეცნიერთა ურთიერთთანადგომა, მომავლის განჭვრეტის უნარი. ის ფიქრობს, რომ სფინქსი მრავალმხრივი აზროვნებით უძიროობით უმზერს სივრცის და დროის მიუწვდომელობას. შორეული უნაკლო მზერით, ფიქრით და გაურკვეველი სევდით ამ უზარმაზარ პლანეტის შემოქმედებით სივრცეებს უმთლიანდება დიდი ნიკო ფიროსმანაშვილი.

მხატვარ რევაზ ადამია ხმამაღლა აცხადებს „ნიკო ფიროსმანაშვილის მოსვლით ქართული ფერწერის სრულიად ახალი, თვითნაბადი კულტურა ცივილიზაცია დამკვიდრდა, რომელმაც მთელი ქვეყანა მზესავით სამუდამოდ გაანათა და გააკვირვა მრავალმხრივ. ფიროსმანი, ბოროტსა და კეთილს მიღმა იდგა“. ის ადარებს ფიროსმანს ლუკა მოციქულს, ხატმწერს. ამტკიცებს, რომ „უფალი და ნიკო ფიროსმანაშვილი ფერწერაში სიახლეს შობდნენ. ამას ვერ ანანალ-

იზებდნენ მხატვრის თანამედროვე თბილისელები და სრულიად საქართველო (მცირე გამონაკლისის გარდა). იგივე მდგომარეობა სუფევდა პარიზში ისეთ გენიოსებთან, როგორც იყვნენ: სეზანი, ვან-გოგი, გოგენი, მოდელიანი. ფიროსმანს ფერთ უხილავი მუსიკალური ხმა-ბგერები - ლმერთისა და დიდი კომპოზიტორი აბსოლუტური სმენით უსმენდა. ამიტომაც დახატა პიკასომ გრაფიკული სივრცობრივი მზის სხივებით მჩხვლეტავ, გამჭოლი ხაზებით მხატვარი, მოლბერტთან მდგარი“. ეს ტრაგიკული, გამჭოლი ხაზები ტერენტი გრანელმაც იგრძნი და ინინანსარმეცყველა: „დაგედენა ლანდი მთვარისგან განაზზარები. ჩუმად გენვია საოცრების რუხი ხაზები, ფარულ კოშმარებს ატირებდი სევდის მიწაში. და ლამის ლოთებს დაეძებდი ღვინის თასებით. ლოცვით ამსვრებდი ზიარებას სასაფლაოზე. სისხლიან მკერდით აიტან ბროლის არმაზი. ანთებულ მხატვარს საიქიო ალბათ გაიცევს. შენი იცნება ისვენებდა ნათელ ნარმაზე, ცოდევილ ქალაქში დადიოდი ჩოხის ამარა. საშინელებამ უცნაურად დაგასამარა“ ბატონ რევაზ ადამიას ჩანახატი ნიკალაზე-დროული რეცენზია როდია. ის დამაჯერებლად ხსნის მსოფლიო ხელოვნების ისტორიის ფონზე რომ ქართველი მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი, „ნიკალა, ზეციურ, ღვთივ მოვლენილი მხატვარი, სულიერ, გონებრივად, უფლის დონეზე აღიქვამდა გარემო სივრცეს. წმიდა გიორგი ახატვინებდა მას“. შესანიშნავი მხატვრულ-მეცნიერული ჩანახატის დასასრულს ბატონი რევაზ ადამია ბრძანებს, რომ თბილისში არ არსებობს დიდი მხატვრის მუზეუმი მხატვრის 100 წლის იუბილესთან დაკავშირებით „ჩემი გულმართალი გარჩევა, მოგონება, მოთქმა-წუხილი გენიალურ მხატვართან ნიკო ფიროსმანაშვილის შემოქმედებასთან მიმართებაში, ამ საშინელ და მრავალ უმძიმეს სტიქიურ თუ ადამიანურ ბედ-პროცესებთან, საუბედუროდ, ვერ გაჰქცევია თბილისი და ვერც მისი კახეთ-სამეგრელო. და მაინც, საბოლოოდ უფალთან და შედეგგვერებთან მებრძოლი დრო! დრამა, ტრაგედია და ბოროტება დამარცხებულია

მონაზონი მარიამი
(ია ბაგრატიონ-მუხრანელი)
8,X 2023

გიორგი ტულუში

და ახლა უფრო

(სიყვარულის ბოლო ფოტონი)

ნახვედი მშვიდად, ნახვედი წყნარად, იქ, საიდანაც მოვედით სადღაც, გეტყვი და უკვე აღარც დავმალავ, რომ ახლა უფრო მეტად მიყვარხარ. არც ერთი წყენა, არც გულისტკენა, შენგან არ მახსოვს, არ მახსოვს მართლა, ძალას ვიკრებ და გაგიმხელ კიდევ, რომ ახლა კიდევ უფრო მიყვარხარ. მე მატკობს ჩვენი ყველა შენიღბვა, ყოველი სივრცე, ყოველი პალმა, სადაც პირველად მძაფრად მენიშნა, რომ ხარბად, ხარბად, ხარბად მიყვარხარ. შენი ბავშვობაც ჩემად ვაქციე, მომწუსხა ნორჩი სხეულის ალბმა, შენი დაცემით და შენი ჯვარცმით, მივხვდი, რომ მართლა, მართლა მიყვარხარ. აღარ ხარ უკვე მეათასეჯერ, უშენობამ კი-შობა აღაღმა, თუმცა ვიცი, რომ სადღაც აენტე და თუ გესტუმრე, სილას გამაწნავ! მე მიყვარს ზეცა, რადგანაც გიცქერს, მე მიყვარს მინა, რომელზეც დგახარ, შენი უბანი, შენი იერი და ახლა უფრო, უფრო მიყვარხარ! კვლავ ისე ხარბად, ხარბად მიყვარხარ, რომ გავასახლე შენი სატრონიც, თვით უეპოქო გახელება ხარ და სიყვარულის ბოლო ფოტონი!

გელა ბუილიშვილი

აგვიანდება მთვარას ამოსვლა

აგვიანდება მთვარეს ამოსვლა, თვალთ არ მოჩანს მთაზე ნისლები, იმედი მაქვს არ გაავადრდება, ვივლი ნალკოტში, შენს ყვავილებში... მთვარე ანათებს ცასა და მინას, მისი სხივები ვიგრძენი ნამსვე, ნიავმა უცებ დაისისინა, ფოთლების გროვა მთელს ბაღს აავსებს. არ დავყოვნებდი მე ამ ოთახში... შენი სახლისკენ გავყვები შარებს, სადა ხარ, ალდე, გეძახი კვლავაც ხომ არ ხარ, სატროფოვ, დღეს მგლოვიარე?

აბატირას!

ხეივანში ჩაიარეს, სხივთა კრთომა მიიმზირეს, არ შეხედეს ჩემს იარებს, ამატირეს, ამატირეს! დაბინდული არემარე, ააღელვეს, აამლერეს, მე თვალთ კრთომა მომანათეს ამატირეს, ამატირეს! ჩემ წინ ჩუმად ჩაიარეს, გაიხიდანენ, როგორც დირე, ამ სიჩუმით და სინაზით ამატირეს, ამატირეს! არ დაუგდეს ყური ზურნას, არ უსმინეს, არც დაირებს, ო, რა მორცხვად ჩაიარეს ამატირეს, ამატირეს. შავ თვალთაგან სხივთა კრთომა, არავისზე შეაჩერეს, რა უგულოდ ჩაიარეს, ამატირეს, ამატირეს!

ტრისტან გეგენავა

ქართული მინა

ქვირფასო, მარქვი რატომ იტყვიან მინა ყველასთვის ერთია თითქოს, მე იმათ შუბლში დავახლი ტყვიას, ვინც ასე ზომავს და ასე ფიქრობს. მე გულით დამაქვს ქართული მინა, რომელშიც ერის დიდება ვიცან, მე სისხლით დამაქვს ქართული მინა, რომელშიც მზე და ფენიქსი ვიცან, ერთ დროს ნამდვილად უბრალო მინა, რომელიც შემდეგ თილისმად იქცა, რომელიც შემდეგ თევდორე მღვდლის და არაგველების საფლავად იქცა, სადაც დავითის და თამარ მეფის და რუსთაველის აკვანი ირნა, ქცეული ხატად, ქცეული ფიცად ჩვენი ღვთისმშობლის წილხვედრი მინა. მე გულით დამაქვს ქართული მინა და მის სიცოცხლეს სიცოცხლით ვიცან!

თამარ იასეშვილი

უცნოაი ანაყო

ხანდახან ფიქრი წაიღებს კაცსა, ნეტავ რა არის არსება ჩვენი, სამყაროს ვაცნობთ ჩვენს თავს ტირილით, თან ჩვენთვის უცნობ ანმყოში ვხვდებით, და როს ნამზომი იქვე ირთვება, უწყვეტ ქაოსურ რიტმში ვერთვებით, ყველა თითქოსდა აღმასვლას ვცდილობთ, ამ დიდ სცენაზე ფეხის შედგომით, ვრცელ არენაზე თამაშ-თამაშით, თითო ნაბიჯით თითო კარს ვაღებთ, ხან ნამებულის ნიღაბსაც ვირგებთ, დაუსრულებელ ანმყოს ძებნაში, და ეს გრძელდება მთელი სიცოცხლე, თითქოს ეს იყოს მიზანი ჩვენი, დროება მეფობს წამიდან წამში, ცხოვრება მიდის თავის დინებით, ყოველი წამი წარსულში რჩება, დაუნდობელად მიდის და მიჰქრის და აყოლილებს ამ ორომტრიალს, სულ გვაგინწყდება მისია ჩვენი.

ნინო ხუციშვილი

წვიმა ასველებდა ქუჩას ვიყავ შენზე ფიქრით სავსე, ღამეს ვუღამობდი მიყვარს ეგ ულამაზესი სახე. ჩემო, გაცილებდი ღამით ღიმილს გაყოლებდი გზაზე, შენო, ქალაქში ახლა როგორღა ვუმღერო მთვარეს. ჩემო, შემეყვარდი ისე უცებ, ვერ გაგიშვი ხელი, შეგთხოვე, დაბრუნდი მყისვე, მინდა, დაგიკოცნო ყელი, წვიმა ასველებდა ქუჩას, შენ კი მიტოვებდი სურნელს, უკვე შეერეე სუნთქვას, გთხოვ, რომ დამიბრუნდე მალე.

მარიამ კაპანაძე

მთვარის შუქს ვაფიცე მე შენი სახება, ღამეა, სანოლთან აჩრდილის ნავია, გაცურე გოდების სამი ტბა ლოცვებით, ანბანზე დავწეროთ ჩვენ - ჩვენი ცოდვები! გიხილო ნეტავი ამ ღამის წყვილადში, აგშალო ნეტავი რომანის ფურცლებად, გავრითმო ნეტავი სიმღერის აქტებად. მომწამლეს ფიქრებმა, დავლიე სისხლები, განახავდე ნეტავი, ნათელში გვანტავდე! ჩრდილებში სახება მიყვება იმ თეთრ ნავს, ირწევა, შენს ტანთან თამაშობს, ან ღელავს... მიყვარხარ, შევფიცე ცის თაღზე ანგელოზს, ველოდე შენსა ხმას, ბოხსა და სევდიანს... გამექცენენ რითმები მთვრესთან ჩურჩულით, ვახ, რა გზებს არ თელავს ეს ურცხვი სახება! დამიშტენენ თვალები დამიშრენენ ცრემლები, სერაფიმს შესთხოვეთ შეხვედრა ჩვენ ორნის! თენდება, რიჟრაჟზე კვლავ რეკენ იმ ზარებს, ჟამნობას რომ უძღვის წინ თვისი რიტმებით! არ ვიცი, ავანთო სანთელი სარკმელთან? იქნებ კვლავ მიიღოს სულის ხმამ იესო! არ ვიცი, განახავ კი სინათლის ფანტელში?! მივილოთ ერთურთი ათასი ნატებით! მთვარის შუქს ვუნერე მე შენზე ეს ლექსი, კალამში მელნად კი ჩავღვარე სისხლები ათასგზის შევთხოვედი ცის ძალთა ყველა ნევრს, ანგელოზო... არ ვაძლევ მე ჩვენს თავს პლანეტებს!

დალი შენგელია

მომანატრებისარ

გულის სიღრმეში სულ გახსენებ მომანატრებისარ, შენ, დედულეთო, დაგელოცოს შენი ხედები, საქართველოში ყველა კუთხე ედემი არის, მზის ამოსვლისას რაჭა სხვაა შეუდარები... ბრწყინვალე ხალხი, მოხუცები ტკბილმოუბარნი, მეზობლად სახლი, მიტოვებული დაცლილი ბინა, მოხუც ქალბატონს ცრემლი მოსდის უიმედობის, გარეთ გამოდის, პირუტყვს აძოვებს, არ შედის შინა... „დავრჩი მარტო“, ასე ნუხდა მთელი ზამთარი, იქ კი, ქალაქში, შვილები მყავს

შვილიშვილები, ჩემი კერია არ ჩაქრება, სანამ ვიცოცხლებ, მერე კი, ალბათ, მოვლენ სანთლით დალოცვილები... მომანატრებისარ, დედულეთო, მომანატრებისარ, ჩემი ბავშვობა, სიზმარივით შენს გულში დამრჩა, როს ჩემის მრწამსით ნოსტალგია შემომანწვება, მახსოვს ბებიას ლობიანები... ლორი და გარჯა..!

ირმა ყალიჩავა

არ მაგინწყდება ევას ღალატი, უხსენებლთან ხრიკების ხლართვა. ცოდვებით სავსე მიმაქვს კალათი უფლის სასახლის გაღებულ კართან. მახსოვს ადამის სულის სიმცირე, დღემდე რომ იბრძვის ჩემში ბოროტი. თავი ათასჯერ გამოვიტირე, ვერ შევიყვარე მოძმე ბოლომდის. მახსოვს აბელის უსიტყვო მზერა, როცა კვდებოდა კაენის ხელით. მე ნათლად მახსოვს, ნამდვილად მჯერა - კაენიც ვიყავ, ვიყავ აბელიც! ვიყავ იესოს სასტიკი მტერი, ჩემს გამო შუბლზე სისხლი სდიოდა. მეც მასთან ერთად ვათრიე ძელი, მეც დამსხვრეული ტერფი მტკიოდა! ჩემს ცოდვებს ყავლი ჯერ არ გავსვლიათ, ისევ მარტო ვარ ღმერთის წინაშე. გულზე შავ-თეთრი ფერი მაცვია და ბრმა თვალებით ვეძებ სინათლეს. ვდგავარ, უფალო, შიშველი სულით ცისა და მიწის გაღებულ კართან მე, უცოდველი შენი ასული და ყველა ცოდვით სავსე მაქვს კალთა!

ზოგჯერ მგონია, რომ ვარ პოეტი და სეფე-ქალი მუზის მეფეთა. თითქოს ამ ქვეყნად მისთვის მოვედი, სხვის გულში ლექსით რომ ჩამეხედა. ზოგჯერ მგონია, სხეულს სიბერე, სულს - დროის ხელი ვერას დააკლებს. ჩემს გამოგონილ ზღაპრებს ვიჯერებ და სასთუმალთან ვანყო არაკებს. მაგრამ ცხოვრების სასტიკი სარკე დროდადრო მიმსხვრევს იმედის მითებს: შემომაფეთებს უცნაურ ლანდებს, თავის დაჩრდილულ მხარიდან მიმზერს და ვხვდები მაშინ, თუმცაღა მიჭირს - არ ვარ არავის სულთამხედავი. მხოლოდ და მხოლოდ მტვერი ვარ მიწის და წამიერი დროის მხედარი, რომ ლექსის ფრთებით ცისკენ ვისწრაფვი, სულ სხვა ფერების მხიბლავს საუფლო. ისევ და ისევ ჩემს თავს ვეძახი და მხოლოდ ღმერთთან მაქვს სასაუბრო.

„ამირანის“ პრეზენტაცია

5 ოქტომბერს საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ შენობაში (ვორონცოვის ბრწყინვალე დარბაზში) შედგა ისრაელში მცხოვრები ებრაელი ქართველი მწერლის იაკობ პაპიაშვილის ახალი რომანის „ამირანის“ პრეზენტაცია.

„ამირანი“ (რედაქტორი და ნინასიტყვაობის ავტორი რევაზ მიშველაძე, გამომშვეები ია გორგიშელი, გამომცემლობა „უნივერსალი“) მიმდინარე წლის მარტში გამოჩნდა წიგნის ბაზარზე. ტირაჟი სწრაფად გაიყიდა და ახლახანს მკითხველს მეორე გამოცემა მიეწოდა.

პრეზენტაცია შესავალი სიტყვით გახსნა მაცვალა გონაშვილმა. იმობსენება რევაზ მიშველაძემ. გამოვიდნენ მანანა გორგიშელი, ზაალ ბოტკოველი, ზაალ ნემსაძე, ია გორგიშელი და სხვები.

შეხვედრას უამრავი მკითხველი და იაკობ პაპიაშვილის შემოქმედების თაყვანისმცემელი დაესწრო. თავად ავტორი ისრაელ-პალესტინის ომის მიზეზით ვერ ჩამობრძანდა, მაგრამ სკაიპით ჩაერთო. გამარჯვებას და მშვიდობას ვუსურვებთ მოძმე ებრაელ ერს.

მწერალთა კავშირის პრესცენტრი

მწერალთა კავშირის პრესცენტრი

გაზეთის მკითხველისათვის ცნობილია, რომ 850 წლის რუსთაველს მიეუძღვნენ 850-სტრიქონიანი პოემა „ვაზისა და 850 წლის რუსთაველის საუბარი“ და „წუთისოფლის წიგნი“.

ამჟამად გთავაზობთ ახალი პოემის „ვითა ძმა შოთა ვაზისა“-ს დასაწყისს, მთლიანად კი ეტაპობრივად გამოვაქვეყნებ 525-ვე ვაზის ჯიშის ხსენებით.

ვითა ძმა შოთა ვაზისა

ბევრი ვიფიქრე, რუსთველო, სიკეთით, არა ჯავრითა, უკვდავად როგორ იქეცი სახელოვანი გვარითა? ვხსენი და ვენახს ამოვხსენ რიგებში ვაზთა ჯარითა, დალოცვილი ხარ ღვთისაგან ნინოს ვაზისა ჯვარითა!

ცისკრად ვენახს მიმავალმა გველი ვნახე შხამიანი, გულმა მითხრა, ნუ მოჰკლავო, ეგეცაა საქმიანი, სხვა რამ ქენი, სხვა ილონე, თუნდაც გერგოს სამიანი, ნიჭი სდომია, მიუხვდე, ვინაა ადამიანი.

ზოგან კომლები იცლება, ესაა უბედურობა, ამის მიზეზი ერთია – მძლავრობდა უკეთურობა, ჭირსა არ ვმალავ, ვაჟღერებ, არაა აქა ხუმრობა, მჯერა, სატკივარს გააქრობს ქართველი ხალხის ერთობა.

რა დედამ გშობა ასეთი, დაუჭკნობელი ქართველო, ეს კი შენს წიგნში ვიხილე, დიდსულოვანო რუსთველო, სიტყვის ოსტატთა მეფე ხარ, ქართული სიტყვის მომრთველო, სახიერდები ცოცხლად, პოეზიისა მმართველო.

ვაზო ნაზო, მოკაზმულო, ზიარებით ნაზიარო, მიტომ გფურჩნი, გეფერები, ღვინო მქონდეს საზიარო, სტუმარს, უცხოს, შინაურსა, ძმასაც ტკბილად ვაზიარო, შენი მარცვლები, მტევნები ხალხს ხარბად გაუუზიარო.

გაგინუგეშებთ შაირებს, ბევრი კარგია შენდება, მეტყვის ბრძენი გონიერი, ქებად ილე, რაც მშვენდება, ხოდა ვიღებ ხობტად მეცა, საქებარი რომ გვიწდება, აი ესაა ნაღვანი, დღე რო იმედით თენდება.

მამაც, გავიგე, მგოსანო, გყოლია გასაოცარი, დიდ ბასიანის რაინდი, ქართველ სპათ დასაფიცარი, სამშობლოს მოსიყვარულე, მისი გულისა ფიცარი, სისხლში ბადაგიც გდგომიათ, ბადაგის არსი რაც არი.

ვაზო ლამაზო, მე შენთან მოვდივარ ფიქრის მსახავად, ტკბილი მტევნების საცქერად, ნაცრის არ მოსანახავად, საშიროდა კიდევაც და არა სავაგლახავად, ვენახში შრომა კაცისა ღვინია დასანახავად.

დღევანდელი სჯობს გუშინდელს, მტრის თვალითაცა დგინდება, სახელი საქართველოსი რადგან ამგვარად ბრწყინდება, გავიმეოროთ გმირობა, ერს რომ არაკად აჩნდება, ოქროს ხანისა დადგომა კვლავაც რომ დაგვირგვინდება!

კვალსა გონებით გაყევი, მადლობელი ვარ თავისა, ვარსკვლავ მაგვარი ძმაც ვპოვე შენი და არა სხვისა, თან გამოვნახე ამინდი საუკეთესო თესვისა, ძმადნაფიცი ხარ ვაზისა, გაუხმობელი ფესვისა.

სიმწრით ვაჟღერებ სატკივარს, ქვეყნის წყლულს ჩვენსა წილადა, სოფელს მიხედოთ, იცლება, გავითავისოდ ვალადა, სიცოცხლეს ფესვი მთავარი გავუფხვიეროთ ფრთხილადა, მწარე სიმართლე ბევრად სჯობს ტყუილს ნათქვამსა ტკბილადა.

მჯერა ამინდი გამოვა, პოლიტიკურად იდარებს, ყურს დაუგდებენ აზრებსა, ზოგი ზეგ გაიზიარებს, დამიფასებენ შაირებს, არვინ არაფერს მიშარებს, ჩამოვიშორებთ გარენრებს, მექრთამეებსა, სახედრებს, და ამის შემდეგ სამშობლო ოქროს ხანითა იხარებს,

წუთისოფელმა მასწავლა გზა მთისა, ბარის, ველისა, ამბებიც ბევრი მიაგზო ჩვენ მინა-წყლისა ძველისა, თურმე ხანდახან გვქონია მტრობა კაცისაც ქველისა, გარენრის თვალის მოკვრასა მიჯობს დანახვა გველისა.

არას ვიტყვი საკვებელსა, დაძვენ მხოლოდ საქებელსა, შევხარ შაირს დაშაქრულსა, ღამის ტკბილ გამთენებელსა, კაცსა ერთგულსა, ალაღსა, მეცნიერსა და მცნებელსა, ხამს გაუმარჯოს ღვინოსა, სუფრისა მამშვენებელსა.

თუ დავანესებთ ყველასთვის კანონს და წესებს ფხიანად, უსამართლობის მოსპობას და ქცევას ლაზათიანად, სამშობლოც გამთლიანდება და გაბრწყინდება მთლიანად! ამას ვნატრულობ მე გლეხი ქვლივიძე ომახიანად.

ვერ შეგვაშინებს ვერასდროს ვერცა ნაკბენი გველისა, ვერცა ზრახვები ავისა, უფიცისა და მწველისა, გულს მუდამ ავკიანკალებს სიტყვები არაგველისა კრწანისის ველზე ნათქვამი, დღევანდელ დღისაც მშველისა.

მაღალო ღმერთო, გვიბოძე ხვათი, ბარაქა, ქონება, კიდევ და კიდევ იდეა, მრავალი გამოგონება, თუნდაც რომ ერთმა იქექოს და მოჰყვეს აღფრთოვანება იმდაგვარად, რომ სიცოცხლეს დავუგვირგვინოთ გონება.

თამაზ ქვლივიძე
მევენახე, სახალხო მოქმელი

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთი“ მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა დიდი ქართველი მსახიობი **თინათინ არჩვაძე** და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთი“ მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მწერლების თამაზ და ოთარ ჭილაძეებს და **თინა ჭილაძე** და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

